

Mulcahy, Linda, & Summerfield, Lee (2001). *Keeping It in the Community. An Evaluation of the Use of Mediation in Disputes Between Neighbours*. Norwich: The Stationery Office. ISBN: 0117025534.

Eind jaren zestig begonnen kritische juristen in de Verenigde Staten na te denken over mogelijkheden om kleine, veelal beginnende, ruzies tussen burgers onderling op te lossen. Uit deze initiatieven komt het idee van *community mediation* voort, hetgeen in Nederland onder de naam Buurtbemiddeling de afgelopen jaren is ontwikkeld¹. Het idee van het helpen oplossen van burenruzies door burens uit dezelfde buurt, stoelt op twee uitgangspunten. Allereerst is de formele weg naar de oplossing van dergelijke geschillen lang en zal daarom voor beginnende conflicten weinig mogelijkheden bieden. Ten tweede zullen oplossingen die mensen zelf aandragen langer en beter nageleefd worden. Buurtbemiddeling is een vorm van *Alternative Dispute Resolution* (ADR), oftewel geschillenbeslechting die buiten het formele rechtssysteem plaatsvindt².

In *Keeping It in the Community* doen Mulcahy en Summerfield verslag van hun onderzoek naar het wel en wee van buurtbemiddeling bij het Southwark Mediation Centre (SMC). Dit centrum is gevestigd in Southwark, één van de meest gedepriveerde delen in het hartje van Londen. In de studie wordt gebruik gemaakt van zowel kwantitatieve methoden, alsmede kwalitatieve methoden (interviews, observaties, documentanalyse). Het betreft hier tevens één van de eerste grotere empirische studies naar het fenomeen Buurtbemiddeling in Engeland.

Keeping It in the Community bestaat uit tien hoofdstukken en het is geschreven in helder engels. De eerste vier hoofdstukken geven informatie over de onderzoeksopzet, een kritische analyse van verschillende (academische) perspectieven op informele geschillenbeslechting en *mediation*, een beschrijving van het onderzoeksobject (SMC), en een overzicht van hoe er voor de komst van het centrum met burenruzies werd omgegaan. Hoofdstuk vijf tot en met negen beslaan het onderzoek naar de praktijk van buurtbemiddeling in het SMC. In hoofdstuk vijf wordt nader ingegaan op de aard en het aantal behandelde klachten. Vervolgens wordt er nader ingegaan op de vraag wat er gebeurt met de zaken die door het SMC in behandeling zijn genomen. Het bemiddelingsproces beslaat vaak veel tijd, die niet altijd even goed in de cijfers zijn terug te vinden. Mulcahy en Summerfield besteden hierom apart aandacht aan de 'verborgen werkdruk' van de bemiddelaars.

In hoofdstuk zeven wordt het bemiddelingsproces in al haar facetten beschreven. Opvallend bij het SMC is dat er veel zogenaamde *shuttle*-bemiddeling plaatsvindt. In de bemiddelings-literatuur wordt deze vorm vaak ondergeschikt (en zelfs soms ongeschikt) verklaard in relatie tot de zogenoemde *face-to-face* bemiddeling. Bij *shuttle*-bemiddeling, ook wel pendel-bemiddeling genoemd, koeriert de bemiddelaar heen en weer tussen de twee partijen. Uit het onderzoek blijkt deze manier van werken veel beter aan te sluiten bij de dagelijkse praktijk.

¹ Zie hiervoor o.a. Peper, B., Spierings, F., Jong, W. d., Blad, J., Hogenhuis, S., & Altena, V. v. (1999). *Bemiddelen bij Conflicten tussen Buren. Een Sociaal-Wetenschappelijke Evaluatie van Experimenten met Buurtbemiddeling in Nederland*. Delft: Eburon.

² Echter wel altijd in 'de schaduw van het recht', dat wil zeggen dat de partijen altijd de mogelijkheid behouden om alsnog het formele justitiële pad te bewandelen.

In hoofdstuk 8 worden de verschillende rollen van bemiddelaars onder de loep genomen, te weten: ambassadeur, vertaler, vredestitcher, therapeut, adviseur en boodschapper. Dit overzicht biedt een goed inzicht in de vele rollen die bemiddelaars (kunnen) spelen bij burenruzies en binnen de lokale gemeenschap. Het negende hoofdstuk is een veelbelovende poging om de werkelijke kosten van buurtbemiddeling in kaart te brengen. Het werd de onderzoekers enigszins makkelijk gemaakt aangezien de bemiddelaars van het SMC geen vrijwilligers, maar professionals zijn. De gedetailleerde beschrijving van de kosten biedt echter voldoende mogelijkheden en aanknopingspunten om ook projecten met vrijwilligers op hun werkelijke kosten te bevragen. De studie wordt besloten met de conclusies, waarbij de auteurs de relatie met de bredere context van bemiddeling leggen.

Het is een uitermate helder en toegankelijk boek, waar zowel de 'beginner' als de 'gevoerde' op het terrein van (buurt-) bemiddeling veel van haar/zijn gading kan vinden. De ideeën omtrent buurtbemiddeling worden duidelijk omschreven. Er worden ook voortdurend relaties gelegd tussen de dagelijkse praktijk en theoretische discussies. De onderzoeksopzet wordt keurig en uitgebreid belicht³ en het onderzoeksmateriaal wordt goed door de tekst heen geweven. De studie is bedoeld voor beleidsmakers, academici en diegenen die in de praktijk van bemiddeling bezig zijn. De auteurs zijn er in geslaagd voor alledrie de groepen een interessant boek te schrijven. Met een constructief en kritisch oog wordt gekeken naar het potentieel dat (buurt)bemiddeling te bieden heeft. Een aanrader.

Bram Peper

³ Voor de geïnteresseerde lezer is er zelfs nog een tweede methodologisch deel te verkrijgen via de Nuffield Foundation (de organisatie die een groot deel van het onderzoek heeft gefinancierd).